

VI BYGGDE DEN HÄR STADEN PÅ ROCK'N'ROLL

SVENSK ARKITEKTUROPINION

BOKMÄSSAN, 26 SEPTEMBER 2024
FELIX CASSEL

Vad har arkitektur med (S)amhälle, (O)pinion och (M)edier att göra?

- Arkitektur är en fråga om *demokrati*
  - Gestaltningen av de gemensamma livsutrymmen som staden omsluter är en angelägenhet för alla människor som lever i den
- Arkitektur är en fråga om *politik*
  - Senaste åren har präglats av en allt starkare politisk kontroll av arkitekturen, inte minst i Göteborg, med krav på mer klassisk arkitektur i nyproduktion
- Arkitektur är en fråga om *opinion*
  - Att mäta svensk arkitekturopinion erbjuder goda möjligheter att studera preferenser hos en grupp som sällan kommer till tals i arkitekturdebatten
  - ”Förstudie” i SOM-undersökningen i Göteborg 2020

Arkitekturpolitik

”Vi vill ha mer klassisk, traditionell arkitektur i staden, och det är ju inte bara för att jag personligen vill det utan för att jag vill att vi ska ha en demokratisk arkitektur.”

Johannes Hulter (S), stadsbyggnadsnämndens ordförande i Göteborg

Foto: Filip Powidzki Casserblad

”Omröstningar är en dålig metod för att få fram en bra arkitektur.”
”Det handlar om att lära sig ett språk att se med.”

Gert Wingårdh, arkitekt

Foto: Stefan Jerrevång/TT

Frågorna att besvara

- Vilken arkitektonisk stil föredrar det svenska folket?
- I vilken utsträckning kan allmänheten konkret associera arkitektonisk stil med olika byggnadsmaterial?
- Vilka skillnader finns det mellan olika demografiska och politiska grupper när det kommer till arkitekturpreferens?

Metod

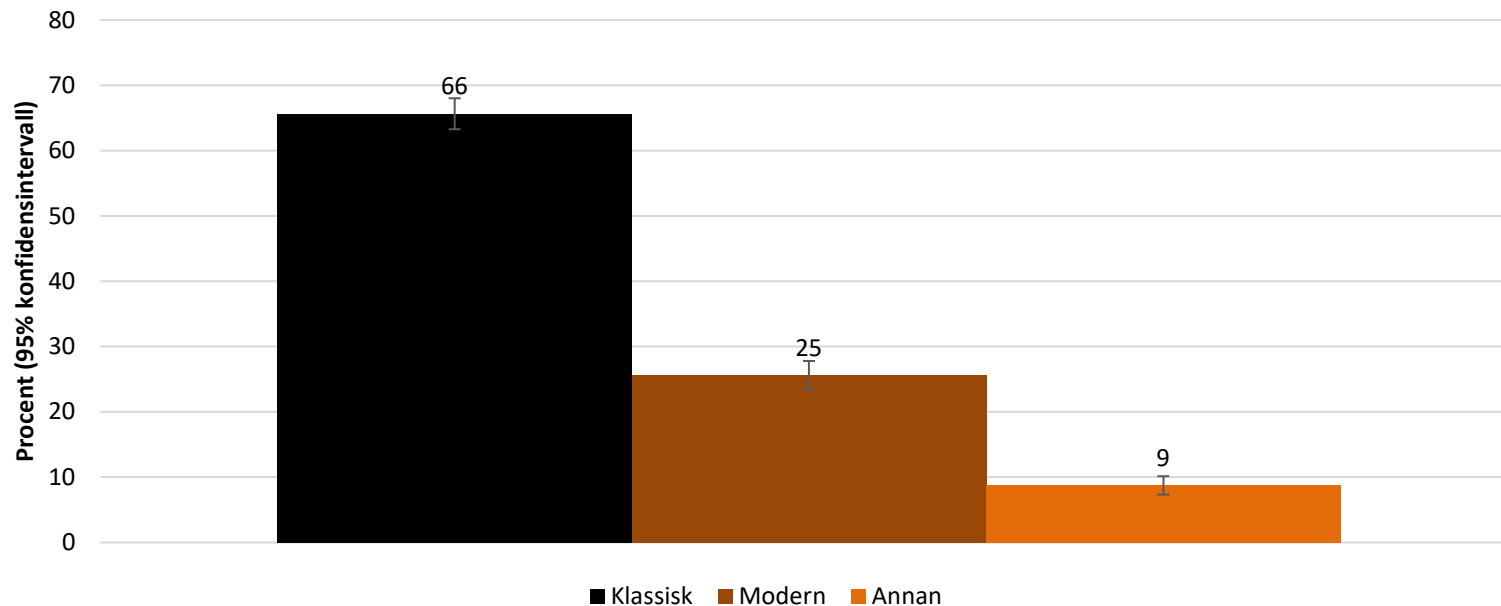
- Arkitekturfrågorna ställdes till ett slumpmässigt befolkningsrepresentativt urval i den nationella SOM-undersökningen hösten 2023
- Två frågor:
  1. Arkitektonisk stilpreferens
  2. Vilka byggmaterial som associeras med respektive stil
- Vi ställde också samma frågor till två urval i SOM-institutets Medborgarpanel. Resultaten från Medborgarpanelen överensstämmer till mycket stor del med de som presenteras här idag!

SVENSK ARKITEKTUROPINION

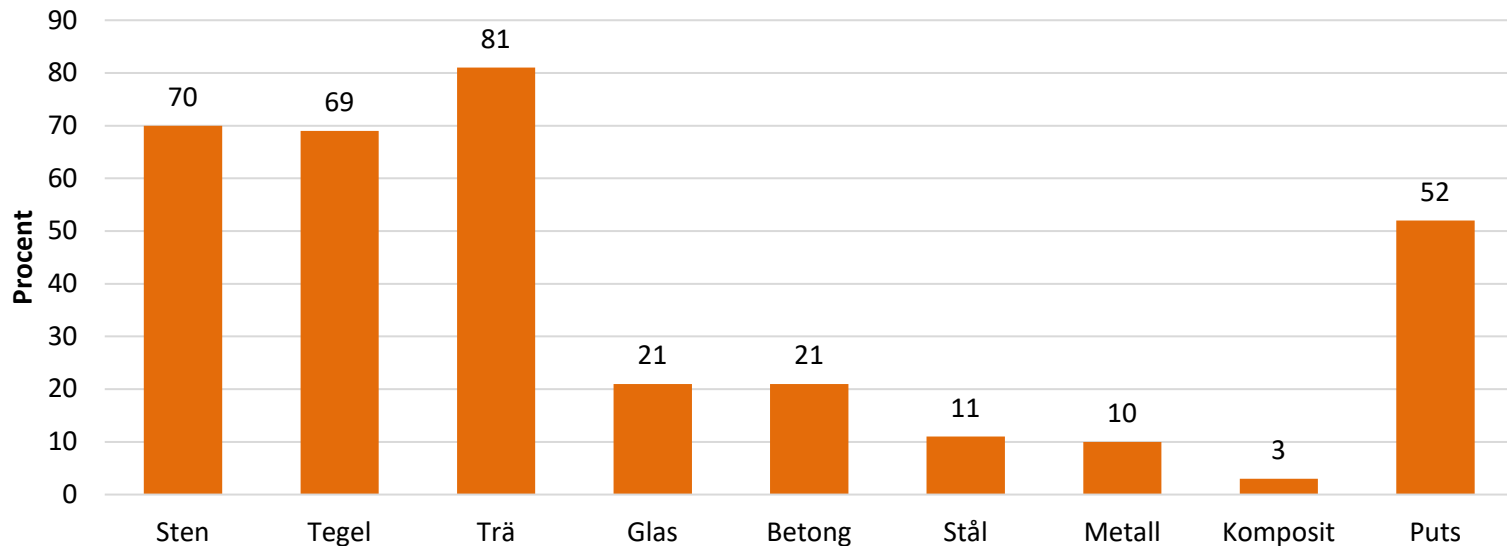
"När det kommer till arkitektur, vilken typ av arkitektur föredrar du?"
Antal svar: 1 534

Svenska folket tycker om stil

"Vilka byggnadsmaterial förknippar du med klassisk arkitektur?"
Antal svar: 1 611

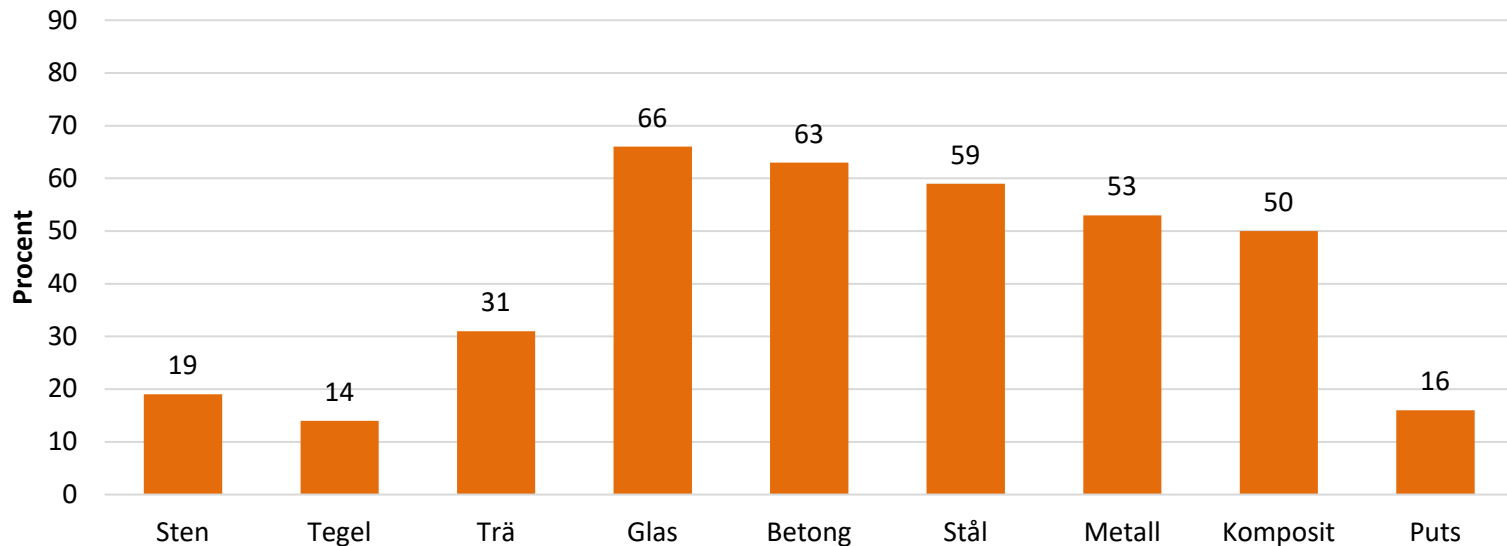
Svenska folket associerar byggmaterial med *klassisk* arkitektonisk stil (%)

"Vilka byggnadsmaterial förknippas du med modern/modernistisk arkitektur?"
Antal svar: 1 611

Svenska folket associerar byggmaterial med *modern* arkitektonisk stil (%)

Vad förklarar *klassisk* arkitekturpreferens?

- Ålder!
  - Äldre föredrar klassisk arkitektur i högre utsträckning än yngre
  - Det statistiska sambandet dock mycket svagt
- Stödet för klassisk arkitektur jämnt spritt mellan:
  - Män och kvinnor
  - Olika utbildningsnivåer
  - Personer till vänster och höger i politiken
  - Låglitare och höglitare

Vad har vi lärt oss idag?

- Bred majoritet i den svenska befolkningen föredrar klassisk arkitektur framför modernistisk arkitektur
  - Resultat i linje med tidigare, mindre omfattande opinionsmätningar
  - Robusta resultat som går igen i två olika urval i SOM-institutets Medborgarpanel
- De byggnadsmaterial som befolkningen i högst utsträckning förknippar med klassisk arkitektur är trä, sten, tegel och puts
- Resultaten jämnt spridda mellan olika demografiska och politiska grupper, med undantag för ålder

TACK!

Felix Cassel
Undersökningsledare
SOM-institutet
felix.cassel@gu.se

Länk till bokkapitlet:
<https://tinyurl.com/yc3m3cjn>

